MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih : 18/11/2025
Sayı : 749

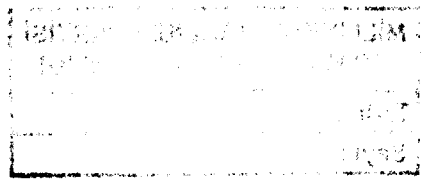
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

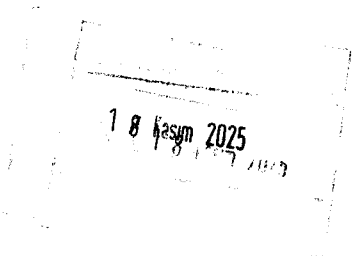
6/1/1982 tarihli ve 2575 sayılı Danıştay Kanunu ile 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda Değişiklik yapılmasına ilişkin Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim. 19.06.2025

Av. Halil ÖZTÜRK
Kırıkkale Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	**Adalet**
Tarih: **20-11-2025**	Esas No:**2/3374**

18 Kasım 2025

1738246

GENEL GEREKÇE

Bilindiği üzere olağan kanun yolları henüz kesinleşmemiş olan kararlara karşı başvurulan kanun yoludur. Olağan kanun yolları; istinaf, temyiz ve karar düzeltme kanun yollarıdır. Karar düzeltme yolu, istinaf kanun yolunun yürürlüğe girmesiyle birlikte ortadan kalkmıştır. Mahkemeye erişim hakkı bir uyuşmazlığı mahkeme önüne taşıyabilmek ve uyuşmazlığın etkili bir şekilde karara bağlanmasını, isteyebilmek anlamına gelmektedir. Mahkemeye erişim hakkı, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hak arama özgürlüğünün bir unsurudur. Anayasa'nın 36. maddesine adil yargılanma ibaresinin eklenmesine ilişkin gerekçede, taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelerce de güvence altına alnının adil yargılanma hakkının madde metnine dahil edildiği vurgulanmıştır. Sözleşmeyi yorumlayan AİHM, Sözleşme'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasının mahkemeye erişim hakkını içerdiğini belirtmektedir.

Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hak arama özgürlüğü, bir temel hak olmanın yanında diğer temel hak ve özgürlüklerden gereken şekilde yararlanılmasını ve bunların korunmasını sağlayan en etkili güvencelerden biridir. Bu bakımdan davanın bir mahkeme tarafından görülebilmesi ve kişinin adil yargılanma hakkı kapsamına giren güvencelerden faydalanabilmesi için ilk olarak kişiye iddialarını ortaya koyma imkanının tanınması gerekir. İhlalin mahkeme kararından kaynaklandığı veya mahkemenin ihlali gideremediği durumlarda Anayasa Mahkemesi 6216 sayılı Kanun uyarınca ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın bir örneğinin ilgili mahkemeye gönderilmesine hükmeder. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi tarafından ihlal kararına bağlı olarak yeniden yargılama kararı verildiğinde usul hukukundaki yargılamanın yenilenmesi kurumundan farklı olarak ilgili mahkemenin yeniden yargılama sebebinin varlığını kabul hususunda herhangi bir taktir yetkisi bulunmamaktadır.

Öte yandan kanun yolu, bir yargı yeri tarafından verilen ve hukuka aykırı olduğu işleri sürülen bir kararın kural olarak başka bir yargı tarafından incelenmesine sağlayan hukuki yoldur. Kanun yolunun amacı, yargı yerleri tarafından verilen kararların kural olarak başka bir yargı yeri tarafından denetlenmesin imkân tanınmak suretiyle daha güvenceli bir yargı hizmeti sunmaktır. Kanun yoluna başvuru hakkı, adil yargılanma hakkının kapsamı içindedir.

Anayasa Mahkemesi içtihadında, adil yargılanma hakkına ilişkin güvencelerin kanun yolu aşamasında da sağlanması gerektiği belirtilmiştir. Buna göre kanun yollarına ilişkin usullerin ve kanun yollarındaki yargılamanın da adil yargılanma hakkına uygun olması gerekir.

Temyiz incelemesi esansında yapılan "esaslı hata nedeni" ile dosyanın "yeniden incelenmesi" yerleşik Danıştay içtihatları ile de sabit olduğu üzere evrensel hukukun temel ilkelerinin vazgeçilmez bir gereği olup esaslı hataya bağlı olarak verilen bu karar neticesinde tarafların mahkemeye erişim, mülkiyet ve adil yargılanma haklarının ihlal edilmesinin önüne geçilmesi için getirilmiş bir uygulamadır.

Kanun Teklifi ile hukuksal değerlendirme ve denetim yanında inceleme sırasında gözden kaçmış hükmün özü ve esasına doğrudan doğruya etkili bulunan bir noksan veya hataya ilişkin hususlar ile ilgili olarak Danıştay Başsavcısının itiraz yetkisi düzenlenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 - 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü kanunun 54. Maddesi, 6545 sayılı kanunun 103. maddesi ile yürürlükten kaldırıldığı için "Danıştay Başsavcısın İtiraz Yetkisi" başlığı altında yeniden düzenlenmelidir.

Temyiz merciinin kararlarındaki esaslı hatalar itiraza konu edilerek yeniden incelenmelidir hukuki hatanın giderilmesi için bu yola gidebileceği gerek doktrinde gerekse yargısal içtihatlarda tutarlılık ve kesinlik kazanmıştır.

Temyiz incelemesi esnasında yapılan esaslı hatalarla ilgili olarak Danıştay başsavcısının kararı veren temyiz merciine itiraz başvuru yetkisi ve bu yola ilişkin usuller düzenlenmektedir.

MADDE 2 – Bariz hukuksal değerlendirme hataları yanında, maddi olgulara yönelik, yanılgı olduğu açık ve belirgin olup, her nasılsa inceleme sırasında gözden kaçmış hükmün özü ve esasına doğrudan doğruya etkili bulunan bir noksan veya hataya ilişkin hususlar ile ilgili olarak Danıştay Kanunu'nda Danıştay Başsavcısının kararı veren temyiz merciine itiraz başvurusu yetkisi ve bu yola ilişkin usuller düzenlenmektedir.

MADDE 3 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 4 – Yürütme maddesidir.

DANIŞTAY KANUNU İLE İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 - 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 54'üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Danıştay Başsavcısının İtiraz Yetkisi"

"1. Danıştay dava daireleri veya İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurullarının bu Kanunun 20/A ve 46. maddeleri uyarınca temyiz incelemesi üzerine verdiği kararlarda esaslı bir hatanın bulunması halinde, Danıştay Başsavcısı re'sen veya kararın tebliğ tarihinden itibaren taraflarca on beş (15) gün içinde yapılacak istem üzerine bir defaya mahsus olmak üzere kararı veren daire veya kurula itiraz başvurusunda bulunabilir.

2. Görevli daire veya kurul tarafından Danıştay Başsavcısının itiraz başvurusu taraflara tebliğ edilir ve on günlük beyanda bulunma süresi geçtikten sonra başvuru öncelikle incelenerek itiraz hakkında karar verilir."

MADDE 2 - 6/1/1982 tarihli ve 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun "Danıştay Başsavcısının Görevleri" başlıklı 60. maddesinin ilk fıkrasının birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Re'sen veya tarafların itiraz istemi üzerine itiraz hakkında bir karar verir."

MADDE 3 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 - Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.